

FOAIA POPORULUI

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an 4 coroane.
 Pe o jumătate de an 2 coroane.
 Pentru România 10 lei anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Invitare de abonament.

In curând se împlineste jumătatea dintâi a anului acestuia și „Foaia Poporului” intră în a doua jumătate din anul al X-lea al vieței sale.

Credincioasă programul său menitii sale de a fi fără luminătoare pentru talpa șerii, pentru șeranul român, ea și va urmări mai departe scopul cu aceeași rîvnă, cu aceeași iubire și interesare pentru toate afacerile, pentru toate lipsele poporului nostru, ca și până acum. Ea a trăit și a lucrat din toată înima pentru șeranul român și pentru oamenii dela țeară și tot astfel va lucra cu îndoitor zel și mai departe.

Cei ce au cedit „Foaia Poporului” și au avut-o în casă, o său prețui.

De aceea credem și nădejduim, că ei nu o vor lăsa să nu o albă mai departe și în nădejdea aceasta deschidem nou abonament pentru „Foaia Poporului” pe sem. II. al anului 1902.

Astfel venim a ruga pe onorați abonați, ca nu numai să se grăbească a trimite în curând prețul de abonament, dar să și spund tuturor, cu care se întâlnesc și dau în vorbă, ce este „Foaia Poporului”, cum și pentru sine se luptă ea. Apoi să-l îndemne a abona această foaie, de oare ce pe lângă că e bună și făcută anume pentru popor, apoi pentru comercianți și meseșiași, este și ceea mai ieftină dintre foile românesti. — Prețul va fi:

Pentru Austro-Ungaria :
 Pe un an întreg 4 coroane.
 Pe o jumătate de an 2 coroane.

Pentru România :
 Pe un an întreg 10 lei.
 Pe o jumătate de an 5 lei.

FOITA.

Un Pipăruș modern.

— Parodie. —

A fost ce-a fost. De n'ar fi fost,
 Achim ar fi șezut acasă;
 Dar' după ce Savinca lasă
 Pe-Achim în ajunări și post,
 Ei, zău! nu face lucru prost,
 De-și cată draga-i jupâneasă.
 Dar' vezi! Achim era 'nsurat
 Cu fata lui Mihaiu Terinte:
 Femeie bună și cuminte,
 Cum alta nu găsești în sat,
 Și oablă-n miers și dreaptă-n stat
 Și rumenă, părea o fragă—
 Rar om, să n'o găsească dragă!
 Avea doi ochi de borbenei;
 Să mori cercând vieata 'n ei;
 Și-avea obraz rotund, molatoc:
 Deci nu-i mirare, dragii mei,
 Savinca da din ochi schintei

Pentru a putea fi bună rînduială, onorații abonați, vechi și noi, sună rugăți a băga bine de seamă la următoarele:

Pe timp mai scurt nu putem primi abonamente, nici dela alt termin, decât dela începutul anului pe o jumătate de an, sau pe un an. Abonaților de până acum li-s-au trimis deodată cu foaia și mandate postale (posta utalvány), cu adresa noastră tipărită și cu fașia sub care primesc foaia, lipită pe dos, așa că trimițetorul nu are decât să-și scrie numele seu și cifrele la locurile cuvenite și să pună banii, împreună cu mandatul, la postă.

Abonații noi sună rugăți a-și scrie numele lor și al comunei, foarte curat și cetăț, însemnând postă din urmă.

Administratorul „Foilor Poporului”.

La un jumătate de an.

S'a împlinit din viață »Foilor Poporului«, eară și o jumătate de an. Cu un jumătate de an ea este eară și mai bătrâna, apropiindu-se de împlinirea a 10 ani de vîrstă.

Zece ani în viață unei foi nu sunt tare mult, dar dacă luăm în vedere poporul român, trebuie să mărturisim, că viața de aproape 10 ani a unei foi pentru popor înseamnă totuși mult, foarte mult.

Și eată pentru ce: Poporul român, cum știm, a fost apăsat de veacuri și împedescat de a se cultiva. Stăpânitorii nu voiau să se lumineze, ca cu atât mai ușor să poată domni asupra lui. Abia

Și Achim era tot tot jeratec.
 Dar' într'o zi — posnit itros! —
 Savinca 'n sus, Savinca 'n jos,
 Savinca taie cruce 'n grindă;
 Din casă ieșe până 'n tindă,
 Din tindă ieșe până 'n drum,
 Din drum. — Dar' flacără și sum
 Și patruzeci de smei și-un drac
 Și mai pe-atâția draci cu frac!
 S'a dus Savinca, dus? Pojar
 Și-un car de draci și mai un car!
 Achim se plângă-acum degeaba;
 Savinca-i dusă! găta-i treaba!
 Ea face noduri în năfrâmi
 Și pleacă 'n țeară fără teamă;
 Scăpată de gendarmi și vâmi.
 Căci pe la vâmi, cum bag de seamă,
 Nevestele cam rar dau vamă!

Achim Cotor al lui Ignat
 Rămase ars de supărat.
 Ce smei! Fără nevastă-i lesne
 Să fii desculț și desbrăcat;
 Sumanu-i subuori crepat

INSERATE
 se primesc în biroul administrației (strada Poplăci nr. 15).

Un sir garmond prima dată 14 bani, a doua-oară 12 bani
 a treia-oară 10 bani.

în vremurile mai nove i-s-a deschis și lui calea luminii științei, dar' vai! și acum cu multe pedeci și greutăți. Stăpânitorii nici acum nu vedea eu ochi buni înaintarea lui pe calea invetăturii și de aceea felurile pedeci i-au pus și ii pun și în ziua de azi.

Nu e destul, că statul nu le ajută cu nimic invetătura, dar' le face cu școală fel de fel de greutăți.

Dacă deci poporul român a făcut înaintare — și a făcut hotărît — pe calea luminii și invetăturii, este singur vrednicia sa. Si urmările înaintării să văd. Pe când înainte cu 50—60 ani abia aștean român, care să știe scrie și cete și să aibă și altă invetătură de carte, azi vedem, că numărul șeranilor cătrari e binișor de mare și mereu sporște.

Vedem mai departe, — de ceea-ce mai năște nici pomeneală nu era — că sătenii nostri au folosit ale lor pe sate, între cari anume făcută pentru ei este »Foaia Poporului«. Si șeranii nostri susțin această foaie de aproape 10 ani. Eată deci pentru ce am zis, că viața de aproape zece ani a »Foilor Poporului« înseamnă mult, foarte mult. Această imprejurare ne arată adeca, că deja lumenia de zece ani statoric pătrunde în poporul nostru, dușă de făclile aprinse de foile noastre și îndeosebi de a »Foilor Poporului«, ear' acesta un vădit semn de înaintare este.

Noi, cesti cari am cărmuit și cărmuim »Foaia Poporului«, în totdeauna ne-am dat mare silință, ca foaia să se facem nu numai plăcută, dar' și folositoare poporului nostru. Si această silință nu ne va lipsi nici în viitor. Cu

Si cioareci-i sună rupti în gleane,
 Pieptaru-i ros și destrămat —
 Si Achim se teme-a prinde acul,
 De ce să-l prindă? Prindă-l dracul!
 Prin casă-i nor întreg de fum,
 Prin oale nu-i nimic acum
 Si-epoi să simă mai scurți și repezi,
 Achim e singur, stă ca-n drum,
 Si dinții lui pocnesc de străpezi,
 Dar' nu pocnesc că-a li-e firea,
 Ci foamea aduce pocnirea.
 Nu-i modru, nu! De ce stau par?
 Iș zice el! Ce dracu-i asta?
 Mă duc ca să-mi găsească nevasta; —
 Mă duc, duc zău! Plec astăzi chiar!
 El își tocmește deci opinca
 Si pleacă 'n țeri după Savinca.
 Pun cal, ce varsă foc din guri
 Si veci de veci nu s'ostenește
 Si-i văr cu tufa din păduri,
 Achim Cotor călătorescă
 Trei zile lungi de lungi torturi,
 Si-a patra zi, pe inserate,
 La Craiu-din-Peșteră s'abate.

căt sprințul iubiților noștri oameni dela sate va fi mai mare, cu atât se va mări și silința noastră, deoarece sprijinul poporului nostru ne arată, că bun și folositor lucru facem.

Eată pentru ce și la acest hotar al vremii, adeca la jumătate de an rugăm pe cetitorii noștri a ne tinde și mai departe ajutorul lor, a răspândi foaia în cercul pretenților și cunoștiștilor și a îndemna și pe alții să o sprijinească.

Fie toți asigurați, că prin aceasta respândesc lumină și cunoștințe folositoare în popor, iar acesta lucru bun și de mare bine este pentru neam.

(m).

Pactul economic. Încheierea pactului economic între cele două jumătăți ale monarhiei devine tot mai nesigură. O corespondență din Viena anunță, că ministrul austriac de finanțe a dat ordin direcțiunii financiare din Lemberg să facă toate pregătirile necesare pentru înființarea serviciului de pază la granița de către Ungaria. În urma acestui ordin se luără în mod teatral în direcțunea aceasta, prenotându-se sute de candidați pentru posturile de gardiști de vamă și făcându-se cercetări pentru alegerea localităților, unde să se înființeze oficii vamale.

În legătură cu această știre să comunică și o notă a lui Körber către Szell, în care-l vestește pe acesta, că vrea să abzică convențiunile comerciale. Această indiscreție a ministerului austriac a făcut o impresiune penibilă asupra cercurilor hotărîtoare din Pesta, cari susțin, că Szell nu va mai pertragea cu Körber până nu se va produce o schimbare în Austria.

Contra maghiarsării numirilor de localități. Cu mare indignare constată foile patriotice, că afară de două — toate comunele din Bacica au respins numirile maghiare propuse de comisunea regnicolară. Bravii Sérbi au declarat, că este incompatibil cu demnitatea și caracterul lor național să părăsească

Vestitul Craiu, măcar e craiu,
Nu-i vrednic preț de trei surcele:
Dar' trei groșe dacă-i dai,
Te poate ridica prin stele,
Căt poți să dai bon jour cu ele.
Achim Cotor 'i-a povestit
Din fir în păr tot adevărul,
Sburlindu-și de mănie părul.
• Ei, vezi! Savinca 'mi-a fugit! —
Mă ride-acuma tot norodul,
Că stau de foame să rod podul:
Să mult mă mir de ce nu 'l rod?
Să-i fie-afurisit prohodul
Să-i facă dracii-n gură nod!
Dar' fii bun cătă'n păscălie
Să-mi dă din bobii cuvânt curat,
Savinca-n ce pămînt să fie?
De cine smelii să a legat?
Cel Craiu de Peșteră sugește
De trei ori capu-i luminat,
Apoi înșiră bobii pe sită,
Vrăjind cu voce răgușită:
Incepe-apoi la deschisat,
Toomindu-și barba ca păunul:

numirile vecni istorice, de cari se leagă atâtaea tradiții și să le înlocuiescă cu numiri maghiare, neînțelese de nimeni.

Chestiunea polonă în Germania. Autoritățile din Germania se dovedesc tot mai buni elevi ai școalei politice maghiare. Meetingul polon de protestare contra proiectului de colonizare, convocat pe ziua de alătării, a fost opriit de poliția din Posen, deși convocarea a fost subscrise de deputații poloni din Reichstag și din dieta provincială. Wilhelm se ocupă mult cu studierea mișcării polone și intenționeză să fină cu prilejul manevrelor celor mari din toamnă o vorbire programatică despre politica statului prusiac față de Poloni.

Rutenii din Bucovina amintă cu obstrucția în dieta provincială, cerând în continuu votare nominală și finanță vorbiri la Lecher. Una însă pare uita Rutenii: ei sunt numai patru în dietă, așa că nu pot face nici interpellări, nici propunerile independente, căci acestea trebuie sprijinite, resp. suberise de cinci deputați.

Semne de prietenie. Încetarea dictaturei în Alsacia-Lotaringia va avea de urmare, că limba franceză se va înveța și mai serios în școalele din Alsacia și Lotaringia. Pentru anul viitor școlar numărul orelor de limba franceză s'a înălțat.

Emigrările. Sâmbătă și Duminică s'a ținut în Siófok un congres, care s'a ocupat cu cauzele emigrărilor de dincolo de Dunăre. S'a constatat, că în ultimele două decenii au emigrat peste 30.000 de persoane. Emigrările se fac înspre America și Croația. Cauza: miseria. Congresul a luat o mulțime de decisiuni pentru îmbunătățirea sortii materiale a poporului și astfel pentru împedecarea emigrării.

• Voi patruzeci și 'n capăt unul!
Ieșiti în stele și 'n văzduch, —
Vă dău amâna pămătuch
Să mături groase și-nodate
S'aduceți pe Savinca-n spate!
Din lut și petri și din riu,
Din sfintul trup al lui moș-boare,
Din căte-s vii și-așultătoare!
Din flori de mac, din spic de grâu,
Din mintă creață, pădureață,
Cu dragostea la Savinca 'n brață,
S'o văd pe bobii și 'o cunoșo...
Să-aja tot hodorose și trose,
Din fălcă mereu se 'nvîrte crugul,
Că-așa-'i, vezi Doamne, meșteșugul!
• Măi frate Chim! Ești norocos —
Vorbește eară păscălău,
• Să nu ne mai audă reul!
Vezi bobul este mai negricios?
Arată drum și zile bune,
Că vezi tu, bobul astă spune:
Savinca ta nu 'ti-a fugit!
Savinca ta să a prăpădit,
Umblând pe deal după căpătine.

Din dieta Tirolului. În ședință din 26 c. s'a prezentat două propunerile, una, în care se aproabă înținta guvernului în chestia pactului, și a două, în care deputatul italian Brugnara propune de urgență, în numele deputaților italieni, alegerea unei comisiuni constituționale de 13, care să vină în timp de 3 zile cu propunerile referitoare la regularea chestiei autonomiei. Declărându-se partidele germane învoite cu această propunere, dacă se va păstra unitatea țării și nu vor fi atinse interesele germanismului din Tirolul-de-sud, Brugnara recunoaște în numele Italienilor postulatul unității țării și declară, că pretinde necondiționat înființarea unei secțiuni a consiliului școlar provincial și a comitetului țării cu reședință în Trident, apoi o organizație corăpunzătoare secției comitetului țării în dietă, precum și împărțirea curiei marilor proprietari. Propunerea a fost primită.

DIN LUME.

Peninsula-Balcanică.

Convențiunea încheiată cu băncile din Paris în privința imprumutului bulgar a fost prezentată camerei.

După cum i-se comunică lui Frankf. Zeit, din Constantinopol, ambasadorul turcesc din Petersburg a primit asigurări oficiale, că chestia ridicării Bulgariei la rangul de regat nu s'a discutat în decursul vizitei, ce a făcut Ferdinand în Rusia, căci aceasta dorește și pentru mai departe susținerea lui status quo pe Peninsula-balcanică.

În Atene au fost arestați 50 membri ai comitetului macedo-bulgar.

E un adevărat complot în contra siguranței Statului grecesc aceea ce s'a descoperit.

Și acolo emisarii lui Sarafoff proiectaseră să ucidă pe regele George așa cum a fost constatat și în România de către judecătorul de instrucție Th. Florescu.

Afară de aceste planuri infernale, justitia grecească a mai constatat, că

Dar' om ești tu cu mult noroc!
O poți afă ca scrisă-n carte,
Vezi bine, că-i pe drum departe,
E chiar la craiul Poloboc,
Dar' știi tu ce? Pleacă pe loc!
Tot mergi spre rămarit de vară,
Tot mergi dar' nu te mai opră,
Să când de-un deal te vei bufnă,
Oprește-te, căci ești în țeară!
Să-aici de nu vei îsprăvi
Nimic, ia un fuior, fă ață
Să caut-un pom și — te acașă!«

(Va urma.)

Poesii populare.

Din Murăș-Uioara. Com. de d-șoara Iuliana Coman, învățătoare. Doamne sfinte nu ț-e jele
De tinerețele mele,
Că imi trece tot cu rele,
Tot cu rele cu năcăz
Să cu lacrămi pe obraz,

acei cari au tras mai multe gloanțe de revolver în contra fostului prim-ministru Theotokis cu ocazia ultimelor turburări studențești din Atena, nu erau decât agenți în solda comitetului macedonean.

Din Constantinopol sosește din nou un vînător despre ridicarea cehiunii schismei dintre Bulgariei și patriarcatul grecesc. Aceasta arată planul de a se desființa episcopatul bulgar.

Firmilian a fost în fine consacrat în 28 c. în mănăstirea Scolotes de lângă Dedeagaci.

In Grecia se urmează cu perchezitionarea Bulgarilor macedoneni bănuiti a face parte din comitetele macedonene.

S-a găsit la unul dintre arestați scrisori și alte acte foarte compromițătoare. Într-o scrisoare se vorbea despre arme și muniții de răbouiu precum și despre asvările în aer a bisericilor grecești.

Finlanda.

Finlanda se despoulează. Aceasta e urmarea faimosului manifest din 1899, prin care au fost incunoștițați Finii, că li-se va răpi constituția. În anul acela au emigrat 12.375, în 1900, 10.642, în 1901, 12.659 și în primele trei luni ale anului curent 5.057 Fini. Toți își cauță în Canada și Statele-Unite o patrie nouă, scutită de cunțul muscălesc. Datele acestea nu exhaustiază numărul celor emigrați, căci cu mii s-au străcurat fără pașapoarte în Suedia.

Africa-de-sud.

Am fost adus știrea, că în decursul peractărilor de pace s'a descoperit în Pretoria un complot îndreptat, după cum se zicea, contra vieții lui Kitchener și Milner. Peractarea a avut un sfîrșit curios: toți arestații — peste 50 — au fost puși pe picior liber, închind orice urmărire. Ca motiv al acestei proceduri se invocă împrejurarea, că organele politienești, cari s-au virit între răsculați (?) n'au putut pune, în momentul ultim, mâna pe documentele, cari aveau să dovedească complotul. Se vede, că intreg «complotul» a fost înscenat de Englezi.

De lacrămi nice că-mi pasă
Că le-o șterge cu mătasă,
Dar' mi-e milă de obraz,
Că-mi rămâne tare ară,
Nici de lacrămi nu 'mi rău
Că le șterg c'un chischineu,
Mi-i milă tare de ochi,
Că-mi rămân arși ca de foc.

La ce Doamne m'ai lăsat,
Dacă noroc nu 'mi-ai dat,
Norocul când s'o 'mpărtit,
Fost-am cu lucrul în cîmp,
Când acasă am sonit,
Norocul s'a 'mpărtit,
Ea' ce o mai fi rămas
Tot bine în foc oars.

Ardere ai lume cu foc,
Dacă n'am avut noroc
Să sed cu mândra-ntr'un loc.
Ardere ai lume cu pară,
Dacă-n tine n'am tigheală
Să sed cu mândra-ntr'o teară.

Știri mărunte.

Poarta a adresat o notă circulară reprezentanților săi din străinătate, în care arată drepturile sale de posesiune asupra Tripolitaniei și cere relații despre atitudinea guvernelor respective în aceasta chestiune.

Orasul Premeti din Albania a fost ocupat de șeful răsculaților Melic-Beiu, care a alungat garnisoana turcească. Valiul din Ianina a trimis infanterie și artillerie pentru reocuparea orașului.

Prințul Mihailo Muntegrului va înăpăta vizita facută de Ferdinand al Bulgariei în Septembrie viitor.

Cabinetul din Washington a decis să dea o proclamație, în care să anunțe amnistierea tuturor arestaților politici de pe Filipine.

Elevi sălișteni la mormântul lui Șaguna.

Rășinari, 16 Iunie v.

Oaspeți mici dar drăguți și plăcuți a avut comuna Rășinari în zilele 15 și 16 Iunie!

Înainte numai cu 2 zile invățătorii din loc lățiră vestea prin comună, că corpul invățătoresc din Săliște i-a avizat că Sâmbătă după prânz vor sosi cu vre-o 70 de elevi în excursiune. Tinta excursiunei acesteia a fost îndată recunoșcută de cătră toți și astfel au primit cu bucurie vestea, însă din cauza timpului nestatornic aproape nimenea nu credea în realizarea ei.

Sâmbătă la orele 2 d. a. corpul invățătoresc a primit avisul din Sibiu, că la aceasta oară Săliștenii pleacă pe jos cătră Rășinari. Elevii școalei din loc cu invățătorii în frunte au plecat spre întâmpinarea oaspeților în capitolul comunei din spatele Sibiu. Nu mult au trebuit să aștepte aci, căci la orele 6 elevii și elevele sălișteni, în rânduri de căte patru, cântând, sub conducerea d-nilor invățători I. Crișan, D. A. Moșora, Constatin Cristiu și A. German s-au apropiat de ei. Lăzătorii de pe câmp la vedere acestora aruncau furci și greble și le șiau în drumul țării apre a-i privi și saluta.

Între puternice ovăzuri de «trăiesc», directorul școlar din loc Hămbășan salută prin cuvinte calde pe oaspeții săi, felicitând pe colegii sălișteni pentru româneasca și salutară idee intrupată.

In numele Săliștenilor invățători Moșora mulțumește pentru colegiala și frumoasa primire ce li-a făcut. Cântând, în rânduri într-o ordine exemplară parcursă împreună strădule comunei până la școală, de unde după o mică pauză, folosită spre imprechinarea elevilor, elevii oaspeți au fost încușați în grupe de căte 4—8 pe la fruntașii comunei, cari i-au primit cu părintească dragoste.

Seara după cină invățătorii din loc au aranjat în localul «Casinei» în onoarea colegilor oaspeți o convenire, unde și-au petrecut împreună în dragoste și voe bună.

Duminică dimineață, după ce invățătorii sălișteni au cercetat pe toți fruntașii cari au avut încușați elevi spre a le mulțumi, au condus apoi elevii la casa, preșchimbată azi în grăjd, care ordinioară a fost reședința episcopilor gr.-or. În timpul acesta, fiind ziua de 16 Iunie, zi aniversară a morții mare-

ului archiepiscop, conform nobilului și lăudabilului său, au sosit 6 elevi ai seminariului »Andreiante« spre a asista și ei la celebrarea părintasului, aducând cu ei și o frumoasă cunună cu pantlică tricoloră. Cu acestea și cu tinerimea școlară din loc, cu standard negru în frunte, au plecat la biserică spre a asista la serviciul divin și celebrarea parastasului. Amintesc cu deosebită placere, că atât serviciul divin cât și părintasul celebrat de ambii preoți din loc, a fost festiv, impunător și demn de însemnatatea zilei.

La sfîrșitul serviciului divin părintele Iosif Goga a rostit de pe amvon o delicioasă predică despre însemnatatea zilei. În cripta mormântului marelui archiepiscop unde s'a făcut procesiune după celebrarea parastasului a vorbit clericul D. Borcea, deasemenea corect și verbaștoște. Mai amintesc, că cântările liturgice precum și ale părintasului au fost execuțate de cătră elevii seminariași, ear' imul ocasional, dulcea: »Românește mult cercată« a fost cantată de elevii sălișteni.

După rostirea cuvântului festiv de cătră clericul Borcea, preoții s-au reîntors din criptă în biserică. Scena ce a urmat după aceasta în criptă a fost pătrunzătoare, sublimă. Elevele și elevii sălișteni au fost împărțiți în 2 grupe și conduși în criptă. Domnia o liniste adâncă, când invățătorul Moșora, înconjurat de ceialalți colegi, adresează emoționat până la lacrămi o alocuție pe care o încheie cu următoarele cuvinte: »Ingenunchiați, dragi elevi, în acest loc sfânt și rostiți în dulcele vostru graiu, de pe buzele voastre îngerăști, din inimile voastre nepătate o rugăciune pentru odihnă marelui și fericitului nostru archiepiscop, ale cărui moaște sfinte la picioarele voastre zac«. Cu toții cad în genunchi, în ochii tuturor strălucesc lacrămi, publicul din afară ingenunchiază și el, ear' elevii rotesc »Tatăl nostru« și cântă »Vecinica lui pomenire«. Își iau apoi fiecare câte o frunză verde dintre cele presărate pe mormânt.

Elevii au fost conduși apoi la casa părintească a stimatei doamne protopopese văduve Maria Dr. Nicolae Maier, care le-a servit un gustos prânz, ear' invățătorii sălișteni au fost invitați la masa ospitală a fruntașului neguțător Eremia Dancăș.

În timpul acesta fruntașii rășinareni și-au pregătit căruțele și le-au pus la dispoziția oaspeților spre a se reînapoia cu ele la gara din Sibiu și nu pe jos, precum le era programul. La orele 3 între urări și strigăte de »se trăiesc« oaspeții sălișteni pleacă voioși.

Esamenele.

Besnea (Bihor).

Esamenul a fost în 22 Maiu și vechiu a. c. sub conducerea dlui protopătric Teodor Filip. Predeințele fu întâmpinat din partea școlarilor cu »Impărate cerește«. Esamenul s'a început la oarele 8 înainte de amezi și a durat până la orele 12. Elevii au răspuns precis și clar dovedind un progres strălucit. Cu multă placere s'a consultat dialogul de I. Murăjan »Tata

și fiul, din partea publicului, care a fost present în număr destul de mare. Între alii au luat parte mai mulți învățători, exprimându-și toți îndestulirea și bucuria pentru succesul dobândit de inv. Ioan Boșiocu. Un participant.

Munții-Apuseni.

În 24 Maiu st. n. s'a ținut esam-nul la școală confesională gr.-catol. din parochia Belioara. Resultatul acestui esam-n a fost foarte mulțumitor, ceea-ce dovedește, că învățătorul actual Ioan Oltean intru toate este la culmea che-mării sale, deși din partea directorului Petruța Mik'os multe șicanări a suferit, de oare-ce acest director pătimăș din răspunderi lucră la subminarea acestei școale.

De altmintrele autoritățile îi cu-nosc cronică și așteptăm verdictul.

Motul.

Serate de-ale meseriașilor români.

Reuniunea sodalilor români din Sibiu s-a ținut Joi la 26 Iunie n. c., a 6-a ședință literară. Cum această ședință a fost ultima în anul școlar 1901/2, pre-sidentul nostru, dl Vic. Tordășianu, în cuvântul de deschidere face o reprivire asupra activității Reuniunii în cele din urmă 6 luni, și constată cu vise mulțu-mire sufletească, că factorii grupați în jurul acestui focular al clasei noastre de mijloc, își fac fiecare cu sfîrșenie dato-riță. Esamenele, ce Reuniunea le pre-stază, din prilegii producțiunilor noas-tre publice, la reprezentările teatrale, la concerte, căci adeverate esamene sunt acestea — mulțumesc pe toți, căti jertfe însemnate aduc pe altarul culturii noastre.

Dacă diletanții nostri cu incredere și mândrie păzește pe scena deschisă, și dădă cu toții stăpâni său pe o limbă aleasă și frumoasă, aceasta trebuie să o privim drept rezultat al ședințelor lits-rare, unde earăgi cu toții ținem să ne ară-tăm destoinicia în cete, declamațiune și în predarea datelor mai însemnate din viața noastră de meseriași.

Dacă corul nostru se poate și el măsura cu corurile Reuniunilor surorii de altă limbă, meritul revine în prima linie dirigentului corului, dlui *Candid Popa*, învățător, care ajutat de grupul de elevi din secțiunea pedagogică a seminariului Andreian, multă oboseală pune în serviciul acestei cause, iar în linia a 2-a *danselor* din cor, cari cu diligență rară cercetează probele și dau corului infățigare atrăgătoare, plăcută, cu un cuvânt insuflătire dău vieții noastre de reuniune.

Cuvine-se drept aceea să aducem mulțumitele noastre dlui Popa, damelor din cor și dlor Ioan Biji, Eugen Crăciun, Vasile Creangă, Ioan Jula, Remus Pop, Ioan Stelea, George Tăban și George Todorache, elevi în cursul al III-lea pe-dagogic, și cu deosebire Preacuvioșiei Sale dlui Dr. *Eusebiu R. Rosca*, care în calitate de director al seminarului Andreian, cu multă bunăvoie și prevenire concesionează dat acum amintișilor elevi, de a da prețios ajutor, conlucrând la probe și concerte.

După ce până aci, cu ajutorul lui D-zeu, vrednici ne-am arătat de bună-

voință și de sprințul oamenilor de bine, cuvine-se, urmează dl president, ca de aci înainte să dăm neîndoioase dovezi, că și în ce privește ocupațiunea noastră de căpetenie, ca meseriași, ne aflăm la înălțimea chiemării noastre. Exposiția din toamna a. c este cel mai bun pri-legiu de a convinge și pe cei, cari nu tocmai cu ochi buni privesc la întreprinderile noastre de până aci, că îndelet-nicirile noastre și ca diletanți și ca co-riști, le privim numai ca mijloc potrivit pentru desăvârșirea noastră ca me-seriași. Exposiția va fi esamenu rigid, dela al cărui bun rezultat atârnă în mare parte soarta noastră ulterioară.

Dacă expoziționea noastră din 1892, admirată a fost până și de străini, se arătam lumii, că după 10 ani de muncă, mult am adăugat la activul nostru. Deci pe lucru să ne punem și măestrii și cal-fele și învățătorii și și femeia română, că mândri să putem să de rezultatul muncii noastre. Sperăm, că în această nișă a noastră de întreagă societa-te română și de toate reuniunile surorii din centrele noastre sprinții vom fi după vrednicie.

După toate acestea bibliotecarul reunii, dl N. Bratu, cetește sumarele ședințelor administrative, rapoartele zia-ristice despre producționea ultimă și despre ședință literară a 5-a și apoi s'a intrat în așa zisă ședință literară, ce a decurs astfel:

Corul reuniunii, ajutat de elevii se-minariai, a cântat frumoasa compoziție »Păsăriile trecătoare«, viu aplaudată; dl Filimon Delorean, sodal cismar, îndrăgit în șodomâniile lui Sandu pungă goală, la punct 2 ne predă bucata »Că doară a fost cătană« și la punctul 5 din program bucata »Tiu, tiu, tiu«, de ace-lăzi autor; la punct 3 a urmat drăgă-lașa d-șoară Ana Banea, declamând fără greș lunga poezie »Legenda Rindunei«, de V. Alexandri, ca în totdeauna cu pricepere și frumos, domnul Nicodim Russu, sodal pantofar, ne-a cântat cu mult sentiment haiducesc cântecul »Hai-ducul« dovedind, că e în stăpânirea unei voci puternice, curate și frumoase. Clericul Augustin Bena ne-a executat la pian mai multe române, însoțite fiecare de nesfîrșite aplause, iar după d-șa a urmat dl Nicolae Neagoe, sodal croitor, declamând bine poezia »Spinul«, de G. Coșbuc; dl Eleuteriu Prelipceanu, ne-a predat apoi pe »Peneș Curcanul«, acest produs nouă totdeauna plăcut al nemu-ritorului V. Alexandri. Punctul final l-a format duetul »Conversare între doi tineri«, executat de dl Nicodim Russu și de dl Iacob Cărătu, sodal măsar, făcând mult hăz mai ales cest din urmă în rolul de d-șoară amoresată.

Conferența interesantă a dlui Toma Simtton, culegător-tipograf, »Despre im-portanța Asociațiunii la meseriașii noștri« — din cauza timpului de tot înaintat s'a amînat pe ședința proximă (ul-tila Joi din luna Iulie după călind-rul nou).

Și această ședință ne-a umplut de veselie și sper își va primi și ea locul cuvenit între activele ce reuniunea me-reu și-le căștigă. „Paralelepipedist“

Din America.

WHEELING, W. Va., 11 Iunie 1902.

America sau lumea nouă e țeară nouăților și a minunilor; după felul vieții și al diferitelor obiceiuri. Totul e jertfit pentru progres în cultură, industrie, și comerț. Americanii înțeleg în alt mod decât cei din Unga-ria, cum se poate ține țeară în liniște și înaintare în bogăție. În loc de că-sărmi, cari la noi sună spre fală ori căru-i oraș, au clădit școale, unde tinerimea e crescută și instruită spre a deveni buni cetățeni și folositori țării.

America a dovedit și dovedește, că o țeară se poate susține și fără de pu-terea baionetei; dacă poporul se bucură de egala îndreptățire. Statele-Unite numără peste 76 milioane locuitori și au o armată permanentă numai de 25 miil sol-dați*). Parte din ei sunt incasarmați în mici fortărețe largă mare și prin statele de vest, restul în cîteva orașe mari. Gendarmi din fericire nu sunt. Liniștea publică e ținută de polițiști în uniformă, dar cu aparență foarte pacnică; toată armătura lor constă dintr-un revolver, pe care îl poartă ascuns, iar la cingă-toare în loc de sabie sau baionetă poartă un bătăgășiu strungit cam 1/2 metru lung. Liniștea și siguranța personală e mai mare decât ori-unde.

Religiunea creștină e împărtită în mai multe confesiuni decât ori unde. Po-porul e înseñ foarte credincios și ține foarte mult la înaintarea bisericei. Nu de mult acești oameni cu dor de înaintare au aflat o cale foarte potrivită pen-tru sporirea averei bisericii și a insti-tuțiunilor culturale. Știut fiind, că omul dești doritor de a veni în ajutorul ace-stor instituțiuni nu se poate înlesni în cele mai multe cazuri să da o sumă în-semnată, iar cu puțin se jenează, tot așteptând timpuri mai bune, să au apu-cat să se asigure în favorul lor. Asigurările pe viață sau termen hotărît în favorul acestor instituțiuni sunt foarte mult luate în seamă; căci cu o sumă mică plătită anual fiecare om poate face o donație. Acum Americanii se întrec care să se asigure sume mai însemnate. (Cât de bine ar fi dacă acest sistem ar fi imbrățișat și de poporul nostru).

O lege bună contra beției e apli-cată în America.

Pentru a se ține morală publică, și a nu întâlni pe stradă oameni în stare de beție, umblând fără de căptău sau turburând liniștea, trăsuri de patrolă din partea poliției controlează din când în când străzile luând pe oamenii aflați în asemenea stare. Pedeapsa, ce se aplică în aceste cazuri, încă nu e însemnată. Dusi în fața legii, li se face morală ex-plicându-le, ce e omul, cari sunt dato-riile lui și cum trebuie să trăiască. Pe-deapsa e fixată în bani 5 dolari și 60 cents (cam 28 coroane). Dacă nu are bani sau nu vrea să plătească, e trimis în casa de lucru a orașului, unde trebuie să lucreze 10 zile. Poporul e foarte pacnic și mulțumit de felul cum se aplică și respectă legile; pentru că sunt aplicate drept și spre binele tuturor.

III. Martin,

WHEELING, Va. (America).

*) În armata noastră numai Români sunt mai mulți ca întreaga armată permanentă americană.

Red.

Desimēa sēmēnatului are o influență deosebită asupra rezultatului roadelor. La sēmēnatura prea deasă crește ce e drept cantitatea (mulțimea) grăunțelor, dar scăde calitatea (bunătatea) acelora, pe cînd la cea rară lucrul stă cu totul înțors și anume: e mai bună calitatea, ca cantitatea grăunțelor. Economul cuminte își va intocmi deci sēmēnatura de așa, ca aceea să nu devină nici prea deasă, dar nici prea rară, pentru că numai astfel poate aștepta roaduri imbelșugate. Mai e de însemnat și aceea, că cum e pămîntul și cînd sēmēnăm. În pămîntul bun sēmēnăm mai puțin, ca în cel rău; iar cînd sēmēnăm târziu, sēmēnăm mai multă sēmēnă, ca cînd sēmēnăm mai de timpurîu.

Ce se ține de afunzimea sēmēnatului, trebuie să ne însemnăm, că cu cît e sēmēnă mai măruntă în grăunț, cu atât trebuie sēmēnată mai în fața pămîntului și din contră, cu cît aceea e mai mare, cu atât trebuie sēmēnată mai profund. În privința aceasta trebuie să mai luăm în băgare de seamă și pămîntul. Astfel în pămîntul, care se uscă curînd, sēmēnăm sēmēnă mai profund, ca în acela căsă tot umed. De altoum indeobște e greșală a sēmēna sēmēnă prea profund în pămînt.

In privința timpului de sēmēnat trebuie să ne însemnăm ca regulă, că totdeauna să sēmēnăm ceva mai de timpurîu, atât la sēmēnăturile de toamnă, cît și la cele de primăvara, pentru că cu cît sēmēnăm mai târziu, cu atât va fi rezultatul culesului mai nesigur. Pe lîngă toate acestea nu trebuie să ne prea grăbim cu sēmēnatul, pentru că sēmēnatul înainte de vreme are un slăbit de tot rău. Cu privire la modul de sēmēnat trebuie să facem deosebire între sēmēnatul din mână, în rînduri și în cuiburi. Sēmēnatul sau pusul în cuiburi se aplică mai cu seamă la cucuruz, cartofi și unele plante de grădină.

Sēmēnatul din mână sau împrăștiat se face indeobște la grăunțele mai mărunte. Dar acela are scăderea aceea, că sēmēnatura nu răsare asemenea, ci pe cîte un loc e mai deasă, pe alt loc e mai rară. De aceea se recomandă sēmēnatul cu mașina de sēmēnat, care împărăștie grăunțele potrivit, așa că hol-

negru căzuseră în lanțurile dreptății azi noapte tomai cînd porneau la o nouă îspravă. Vestea aceasta se împărăște într-o clipă ca o lumină liniștită peste cîte trele hotarele băntuite.

Cătră seară se întorcea acasă, călare pe buestrășul lui, popa Iancu. Si calul și omul erau sdrobiți de umbrelă. De trei zile popa alergase după dărăveri de negustorie, — vindea vite și cumpăra porci. Pe unde umblase n'affase nimică de prinderea tâlhărilor lui. Mai căsa il aștepta cu masa; fiul n'avea poftă de mâncare; ii era de grabă să meargă la neica Stavrache, hangiul, fratele meu mai mare.

Hangiul era foarte mulțumit: om cu dare de mână, cu han în drum — mare greutate i-se luase de pe suflet. Cîte nopti nu dormise el o clipă măcar cum se cade, trăgînd cu urechea și așteptând cu inima sărită pe musafiril de noapte! negreșit trebuia să-i vie și lui rîndul odată și odată.

dele indeobște se fac mai bune, ca după sēmēnatul din mână.

Sēmēnatul cu mână mai are și avantajul acela, că sēmēnă se poate băga numai așa de afund în pămînt după cum o recere aceasta natura grăunțelor, că să recere mai puțină sēmēnă, ca la sēmēnatul din mână, că avînd grăunțele depărtarea cuvenită unele de altele, se pot desvolta și crește mai bine, așa că rezultatul secerișului dela început e mai sigur, ca la cel împrăștiat.

VII. *Dușmani sēmēnăturilor.* Atâtia dușmani mai au și sēmēnăturile, încât pe lîngă toată apărarea sîrguincioasă a economului, acelea totuși nu se pot feri de primejdie și peire. Cea mai mare daună în sēmēnături o fac: inghețul, cădere, tăciunile, rugina, bûruenile, insectele și sbârciul grăunțelor.

Afară de acestia mai are înrîurință dăunoasă asupra sēmēnăturilor și datina aceea rea, ce o practicează unii economi, că seamă una și aceeași sēmēnătură mai mulți ani de-arîndul în același pămînt, prin care aceea se corcește și pipernicește.

Inghețul face daună în sēmēnături mai cu seamă în iernile negre (fără zăpadă), pentru că dând un ingheț și sēmēnăturile nefiind acoperite cu zăpadă apa ce se află în foile și paiul sēmēnăturilor se preface în ghiață și cînd dă căldura ghiață se topește, dar și planta respectivă se înmoie, se îngrește și pierde. Cu cît se inghiață și desghiață mai des sēmēnăturile, cu deosebire primăvara, cu atât pier mai multe fire din acelea.

Cădere holdelor constă într'aceea, că fiind spicul prea greu, atârnă paiul subțire cătră pămînt. Spicile ajunse astfel pe pămînt, în lipsa aerului nu se pot desvolta, ci se contrag și sbârcesc. Cauza căderii holdelor e a se căuta în furtunile mari, vînturi și ploi. Dacă paiul este mai bine desvoltat, atunci holdele tot se mai pot ridica, pe cînd dacă acela e de tot subțire, ele nu se mai pot ridica, ci în cele mai multe cazuri, dacă timpul e și cam umed și ploios, se putrezesc pe pămînt.

(Va urma).

Preotul intră în cărcimă, tocmai când dl Stravrache se pregătea să închiază.

— Neică, zise el privind ciudat și sperios în toate părțile, aș vrea să-ți spui ceva numai-decat.

— Ce?

— Ai să vezi. Inchide și aide în odaie amîndoi... am venit la d-ta ca la un duhovnic...

După aerul și tonul tinérului, frațele mai mare nu știa ce să creață; totuși înțelesese, că preotul avea lucruri serioase de spus. Trimis pe slugi și pe femeie să se culce, inchise obloanele prăvăliei și poarta hanului, și, după ce toată lumea se liniști, intră în odăia unde lăsată popa trăgînd țigără și oftând greu.

— Ce e, mă?

— Am venit la d-ta ca la un duhovnic... N'aude nimeni?

Sfaturi bune.

Di Emanuil Ungurean, adv. în Timișoara și cunoscut pentru interesul deosebit, ce-l are pentru înținarea poporului nostru dela sate, a ținut la adunarea despartemântului Timișoara al »Asociației« o vorbire, în care arată unele scăderi, de cari suferă poporul de pe-acolo. Sfaturile, ce le dă, sunt bune pentru toți, de aceea publicăm cu placere vorbirea ținută acolo și trimisă și nouă:

Căd aruncăm privirea asupra stării poporului nostru din comitatul Timiș, căstigăm impresiunea, ce o face asupra noastră un om bolnav, care din zi în zi devine tot mai slab, tot mai vestejit și tot mai neputincios; așa poporul nostru din comitatul Timiș — asemenea unui om bolnav — din zi în zi devine tot mai mic și în număr și în avere, adeca se află în continuă decadență. Deci, cînd vedem noi, că poporul nostru din comitatul Timiș suferă de o boală, care roade pe ascuns și neintrerupt la rădăcina viitorului lui, ni-se împune datorință, ce o avem față de neamul nostru, ca la toate ocaziunile în mod clar să-l luminăm și să-l facem atent, că dacă nu se va deștepta și nu se va îndrepta până mai are o parte a moșilor moștenite dela părinții săi, și dacă nu se va întoarce la o viață mai curată, nu va desvolta o muncă mai intensivă și o economie mai rațională, — atunci ca sigur se poate lua, că nu se va pute susține în lupta de existență cu celealte neamuri mai luminate și mai muncitoare, ci cu timpul va deveni esproprietat și înpins de alte neamuri din aceste locuri.

Multe sunt scăderile, cari duc la decadență poporului nostru; astfel de scădere e lipsa de școală. Copiii tăranului nostru umblă prea puțin — ori nici-decum — la școală, după ce au eșit din școală nu se mai ocupă cu cestitul, ci uită și acel puțin, ce au învețat în școală; poporul nostru nu pricepe și de folosi — ca alte popoare — de școală și de puterea ei luminoatoare, nu vrea să priceapă că unde lipsește școală, acolo lipsește lumina, și unde lipsește lumina, acolo lipsește viață; această indolență și renitență față de școală sigur că cu viață sa va plăti-o poporul nostru.

Alt defect e, că poporul nostru — mai cu seamă femeile — țin multe sărbători mici, pe cari nici biserică nu le cunoaște; — această datină rea aduce cu sine multă perdere de timp, desvăță dela muncă intensivă și contribue la săracia poporului.

— Aș! cine s'auză?

— Neică Stavrache, zise popa înecat, m'am nenorocit!

— De ce?

Popa a început să plângă cu ho-ho și să se bată cu pumnii în cap. Neică Stavrache nu înțelegea deloc.

— Ce să mă fac?... ce să mă fac, neică?... spune d-ta, că mi-ești frate mai mare...

Ce avea preotul pe suflet? Ce să aibă? lucru greu de înțeles, firește; așa de greu, că dl Stavrache, mai sănătău, nici n'a voit să creață.

Cum s'a putut?... Omul cu greutate, proprietarul cu atâtea acareturi și cuprinză, mai bogat decât multă lume dimprejur! frate-seu! preotul — să fi fost capul bandei de tâlhari! Si cu toate asta era adevărat. Dracu îl împinsese! Si nenorocitul și povestii din fir în părtoate îspravile. Călcarea dela el fusese

Altă scădere e, că poporul nostru se nutrește rău, ear' nutremēntul slab cu posturi lungi aduce cu sine slabirea puterilor; omul slab este ușor espus la multe boale, are traiu scurt, munca lui e puțin productivă; locuința țăranielui nostru e mică, scundă, rău luminată și rău aerisată; lipsa de curătenie dovedește lipsa de cultură.

Un mare defect la poporul nostru e luxul în port, ce acum în mare grad s'a răspândit mai cu seamă între femei; luxul în port — adecă purtarea de vestimente scumpe — e o risipire și de avere și de timp; oamenii înțelepti nu risipesc avere și timpul lor pe zdrențe scumpe.

Ospețele lungi, pomenile și praznicele aranjate cu multe spese încă contribuiesc la sărăcia poporului nostru.

Spre marea pagubă a poporului nostru e și neglarea cercetării bisericei, pentru că fiind morala fundamentală învățăturilor bisericești, acela care în viață să ține înaintea ochilor învățăturile bisericești, se va ști totdeauna feri de fapte, cari duc la temniță; cu cât e mai goală biserică, cu atât e mai plină temniță.

Pelângă acestea și multe alte datini rele, acum în timpul mai nou s'a încubat la poporul nostru încă un rău și mai mare. Acest rău e concubinatul. Concubinatul la ori-care popor e cea mai eclatantă dovadă despre decadența lui morală. Concubinatul — adecă traiul unui bărbat cu o muieră necununăți — e ca un venin, care înceț, pe nesimțite, dar sigur nimiceste morală și surtează viața poporului.

Să nu ne prindă mirarea, că acest rău deloc la început s'a încubat în mare grad la poporul nostru, pentru că toate retele sociale și morale mai întâiu acolo se încubă, unde lipsește cultura, unde lipsește școala; poporul nostru n'are școală, nu e destul de deșteptat, și de aici obvine, că nu e în stare să cunoască urmările desastroase ale concubinatului; deci eu cuget, că facem lucru bun, dacă cu această ocasiune vom însira cele mai însemnante reale ale concubinatului din punct de vedere al dreptului familiar și celui de moștenire.

La noi, ca și în toate țările civilizate, căsătoria e regulată prin lege, concubinatul stă afară de lege, e lipsit de scutul legii; din căsătoria legală, legată după formele prescrise de lege, urmează diferite drepturi, cari taje afund în viața poporului, — concubinatul nu aduce cu sine nici un drept.

un marafet ca să adoarmă bănuielile. Cu câteva zile înainte, un notar de sat — era cam beat — dușman vechiu al popuș, întîlnindu-l la un han pe drum, i-a zis: »Bun bueastră ai, părinte! astă nu mai e cal de popă, e cal haiducesc să lase toate puterile în urmă!« și pe urmă: »Bine-ți merge, părintele! mai cumpărăți o sfoară de moșie! cum de nu-ți-e teamă să te calce tâlharii! pe semne că ești dres!«

Neica Stavrache ascultă în sfîrșit și povestirea îsprăvii din urmă dela arendașul Dărmăneștilor... Dar' nu popa îl omorise; el luptase căt putuse să-i opreasă dela aşa crudă faptă; că era să le faci însă? erau îndărjiți: baba, tipă și arendașul a tras cu arma — nu mai era chip să stăpânești pe băleți.
(Va urma).

După legile țării noastre femeia cununată are drept de a purta numele bărbatului său; — femeia necununată, adecă concubina, n'are acest drept.

Femeia cununată devine maiorenă prin căsătorie și înainte de 24 ani, prin aceasta dinsa și avere ei ese de sub tutorat; concubina nu câștigă acest drept.

Muierea legală are drept a pretinde dela bărbatul ei întreaga susținere în casul, când acesta n'ar mai voi să trăească cu ea; susținerea o stabilă județul după starea socială și după avere bărbatului; — concubina n'are acest drept. Pe concubina poate concubinul, cu care trăeste dinsa necununată, ori-când să o alunge dela sine, concubina nici slujitul nu-l poate căuta.

Femeia legală are drept în cas de divorț sau despărțire, dacă căsătoria se disolva din vina bărbatului, a pretinde dela bărbat susținerea pe tot timpul, cât dinsa rămâne necăsătorită; — concubina n'are acest drept.

Toată avere mobilă și imobilă agonisită în timpul căsătoriei după lege e jumătate a bărbatului și jumătate a muierii legale, chiar și atunci, când contractul s-ar fi făcut numai pe numele bărbatului și avere ar fi scrisă numai pe numele lui; după moartea bărbatului văduva legală are drept la jumătate din avere agonisită și atunci, când după bărbat rămân copii; — concubina n'are acest drept.

Dacă după bărbatul legal nu rămân nici copii nici testament, atunci după lege toată avere agonisită e a văduvei; — concubina n'are acest drept.

Dacă după bărbatul legal n'au rămas nici neamuri nici testament atunci și avere lui moștenită dela moșii strămoșii sei o moștenescă văduva; — acest drept nu-l are concubina.

Dacă după bărbatul legal rămân copii și rămâne numai avere moștenită, aceasta o moștenescă copiii, însă văduva are drept de susținere și față de copii; acest drept nu-i se poate lua văduvei nici prin testamentul bărbatului; — concubina n'are acest drept.

Dacă bărbatul moare săracă copii și săracă testament, dar rămâne după el avere moștenită și neamuri laterale, atunci văduva are drept a folosi aceasta avere în tot timpul văduviei ei pe baza dreptului vidual; — nici acest drept nu-l are concubina.

Copiii legali au drept de moștenire și după mamă și după tată, nu pot fi lipsiți de acest drept nici prin testament, nici prin con-

tract; legea asigură copilului legal partea obligată, adecă cel puțin jumătate din aceea, ce ar moșteni după lege; — copiii nelegali adecă cei născuți din concubinat n'au acest drept; ei moștenesc numai după mamă, după tată n'au drept de moștenire.

Dacă tată nelegal moare fără testament, averea lui o moștenesc neamurile, ear' dacă nu rămân după dinsul nici neamuri, atunci o moștenescă statul pe dreptul de caducitate, ca o avere fără stăpân; copiii nelegali trebuie să iasă din avere tatălui lor nelegal și nici dinsă, nici mama lor nelegală n'au nici un drept de moștenire.

Au început acum unele femei, când se duc să trăească în concubinat, a căuta să-și asigure prin contract ori obligații oare care despăgubire pentru casul, dacă concubinul n'ar lua-o de soție; astfel de contracte și obligații n'au nici o valoare, la județ nu se pot validea, concubina se alege numai cu cinstea ei femeiască sdruncinată.

Acum se naște întrebarea, cari ar fi mijloacele, prin cari s'ar putea impiedeca și scoate din us, concubinatele? Astfel de mijloace ar fi de două feluri, și adecă mijloace fisice sau de putere și mijloace morale; mijloacele fisice ar fi închisoarea și pedepse în bani, dar aceste mijloace numai statul are drept a le introduce prin lege, statul însă deocamdată nu se arată aplicat a introduce astfel de mijloace stricte; deci acelora, cari voesc binele poporului nostru nu le rămâne alta de făcut decât a lucra cu mijloace morale; acestea ar fi deosebit de face cunoscut urmările rele ale concubinatului, ca să se ferească de ele, eară de altă parte a sfătu poporul, ca să grijească de școli bune și să cerceteze biserică, pentru că școala luminează mintea și propagă cultura, ear' biserică propagă morală. Cultura și morală sunt cele mai bune leacuri pentru stirpirea retele sociale, ear' poporul român din comitatul Timișului, dacă nu se va nisui să dedă la o viață mai curată și mai solidă — la o viață cu mai multă muncă și cu mai mare înțelepciune, dacă nu va susține școli bune și nu va îngrijii ca tineretul să cerceteze școala, — adecă dacă nu se va nisui să întări și în cultură și în morală, atunci nu este putere ca să-l poată apăra de totala peire de pe aceste locuri, și numai istoria va povesti, că în acest comitat a locuit cândva și popor românesc, deci soartea și viitorul poporului nostru depinde acum dela

Țiganul în mănăstire.

— Anecdote.

Inainte vreme comunicația între Ardeal și România se facea prin cărăuși înjghebați de prin satele ardeleniști mărginașe cu țeară.

Unul dintre acești cărăuși avea să treacă pe un Țigan, dându-l în vamă drept sluga lui.

Sosîi în pace în țeară poposiră la cel dintâi făgădău. Românul intră înăuntru, ear' Țiganul rămâse lângă căruță să îngrijească de cai și de unelte.

In apropierea locului se vede, că se află o mănăstire, căci pe dealul din față făgădăului se iviră doi cuciernici călugări. Țiganul nu mai văzuse în viața lui călugări, deci alergă speriat la stăpânul-seu să-l întrebe ce-or fi arătăturile alea.

Cărăușul, om glumeș din fire, văzut înăuntru căte ciasuri sunt.

— Apoi ăia nu-s arătături, mă Culeo că-s șfinți din mănăstire.

— Șfinți, stăpâne? Da ce fac șfinți ăia?

— Apoi uite, șfinții sunt cel mai bun traiu.

Nici nu lucră, nici nu se necăjesc, și totuși trăesc mai bine ca originea.

— Țiganul nu mai zise nimio, ești afară, puse un braț de nutreț înaintea cailor, oblici drumul spre călugări și... du-te Culeo.

Pe nerăsuflare sosîi la călugări, se aruncă la pămînt, sărutând cu adâncă smerenie încălțămintea lor.

— Faceți-vă milă de mine și duceți-mă cu voi. Vreau să fiu și eu sfânt.

Cuciernicile slugi ale Domnului îl duseră la mănăstire și fiind chiar vremea utreniei spuseră Țiganului să se susțe în turn și să bată toaca. Țiganul

el și dela înțelepciunea lui, bine însă să-și însemne și bine să țină minte, că fără cultură adecă fără școală și fără morală nu este putere de viață și că cultura și morala sunt fundamentul, pe care se ridică cu siguranță viitorul fiecărui popor.

Din cronică meseriașilor.

Câmpeni, Iunie a. c.

Câțiva ani mai înainte, în comuna noastră Câmpeni, abia aflai îci-colea câte un meseriaș, dar și acesta necualificat. Nu învețase el școale de meseria, ba poate nici nu ajunsese prin orașe mai mari ca să poată înveța, ci toată învățatura lui sta în ceea ce a eredit dela tatăl seu, care de asemenea nu își primea meseria. Astfel lipsa zilnică ducea pe bietul țaran prin alte orașe, uneori foarte îndepărtate, pentru a-și putea procura cele de lipsă și acolo silit era, pe lângă că-și da banul seu unui meseriaș cu totul străin de neamul seu, a mai cumpăra și unelte scumpe și tot odată reale, netrainice.

Un imbold bun s'a dat poporenilor nostri să-și dea copiii la școalele de meseria. La început mai puțin, iar mai târziu, după ce au început a cunoaște însemnatatea meseriailor, și-au dat mai mulți și copiii și astăzi, mulțumită lui Dumnezeu, avem o mulțime de meseriași, ba pot afirma cu certitudinea linistită, că afară de 3 prăvălieri toate celelalte meseriai sunt în mâinile Românilor, cari aici s'a născut și după ce au cutreerat orașele de prin Transilvania și Ungaria și au intors earashi la vîtrele lor și astăzi își continuă cu mult succes meseriaile lor.

Pe noi ne au scutit pe deoparte de a cutreera alte sate și orașe pentru lucruri, de cari zilnic avem lipsă, iar pe de altă parte suntem siguri, că cele ce am procurat sunt trainice și cu conștiință linistită dăm bucuros banii pe ele, știind că îi dăm în mâna unui om de neamul nostru și de un sânge.

Dar' nu e destul atâtă, să-ți dai numai băieți la meseriai, ci trebuie să fim cu atențiuie întru alegerea meseriailor, precum și la locul unde sunt dați băieți spre instruire, căci dacă măiestrul băiatului e numai un „cărpaciu”, de sigur,

asculta cu ceea mai mare supunere. După sfânta slujbă aștepta să-l chemă la mâncare.

Dar la mănăstiri slujbele se țin lanț. Și Țiganul nu mai ajunsese la masă. Călugării erau buni bucuroși, că au pe cineva să-i scutească de lucru, nu prea plăcut.

La vecernie toaca din turnul mănăstirii se auzea foarte slab. Se simțea, că loviturile erau date fără putere.

Lihnit de foame și căscând că il lăua gura scobora Țiganul din turn, îndreptându-și pașii spre poarta mănăstirii. Făcea un pas și căscă de zece ori. La eșire se întâlni cu cei doi călugări cari îl aduseră la mănăstire.

„Da ce te-a apucat creștine de tot caști mereu?“ — întrebă unul dintre ei pe Țigan.

„Da eacă încerc și eu făcile să văd le mai pot mișca“ răspunse Țiganul sfîrșit de foame. Cu acestea îi întoarce

că și învețăcelul n'are să fie decât „cărpaciu“. Astfel trebuie să căutăm și să avem în vedere firmele cele mai mari, unde să ne dăm băieți spre instruire.

Câmpănarii nu se pot plângă de așa ceva, căci ei s'a îngrijit și meseriași nostri pot sta față în față cu alți meseriași de ori și unde. Si ca să se poată convinge ori și cine despre acest adevăr, aduce de model pe dl Mihaiu Mihon, croitor, care a învățat meseria în Brașov, și care după ce a cutreerat toate orașele din patria sa, s'a dus la școala de croitor în Drezda, unde la anul 1898 a obținut diploma cu distincție. E unul dintre cei mai buni croitori, în al cărui atelier se pregătesc tot felul de vestimente, atât pentru civili, cât și pentru preoți, precum și vestimente bisericesti de tot soiul. Apoi pantofarul Traian Marcu, care deasemenea absolvia cursul de croitor în Sibiu.

Am amintit numai așa în treacăt pe acești doi harnici măiestri, cari nu s'a odichnit până nu s'a pregătit din destul în ale meseriailor și cu cari ne putem lăuda, fiind siguri, că ori unde își vor continua meseriaile lor, numai cinste ne fac.

Să ne nisuum deci într'acolo, ca să îmbrățișem căt mai mulți își meseriaile, să ținem totodată cont de locul unde le învețăm meseriaile, iar odată învețate să cercetăm și alte firme mai însemnate, ca astfel să ne apropiem căt mai tare de perfecționare și în fine să urmeze toate sătele pilda Câmpănărilor, cari într'un timp așa de scurt — abia 14 ani — și-au pregătit atâția meseriași, încât azi formează o reunire bine organizată.

Dorel.

SFATURI.

Pete de cerneală școatem din rufe în modul următor: Cu un penel mic, muiat în acid de lămăie, dăm peste pată; o lăsăm apoi să se uște și lucrul acesta îl repetăm d'atâtea-ori până a dispărut pata. La urmă o spălăm cu apă curată, ca să nu se găurească pânza din cauza acidului.

Albitul rufelor se face ușor, dacă adaugem la cea din urmă apă de clătit și puțin ulei de terpentin. În scopul

spatelor sfintei mănăstiri și plecă înapoi spre făgădău.

Cărăușul tocmai își pregătea căruță să-și continue drumul, după ce așteptase toată ziua înzadar pe Țigan. Când era să dea biciu cailor eată sosește și Țiganul.

„Unde ai fost, măi Culeo? Te-am așteptat toată ziua și credeam că te-ai întors înapoi cătră casă.“

„Am durmit colo la umbră, stăpâne“ — zise Țiganul.

„Da mâncașt-ai ceva?“

„Nu mi-i foame de loc. Un pic de răchiu dacă ar fi, și să pornim mai departe.“

Mai târziu tot nu s'a putut stăpâni Țiganul să nu-și spună pățania cărușului, dela care am auzit-o și eu întocmai pe tocmai.

Devala.

acesta amestecăm într'un pahar 1 parte ulei de terpentin și 3 părți spiră tare și le amestecăm bine. Pentru o ferie (vadră) de apă ajung două linguri din acest amestec. Rufele se înmoae în această apă, se storc bine și se uscă afară la aer.

Știri economice, comerç, industrie, juridică.

Direcția pescăriilor statului român va construi pe malul drept al Dunării, în fața Galațiilor, o mare hală de pești și un depou frigorific, cari vor servi la conservarea și la sărarea peștilor.

Epizootiile în Bulgaria. Din Bulletin de mersul epizootiilor în Bulgaria, reiese că în acel principat există următoarele boale la animale: Febra afotoasă, turbarea, antrax, angina infecțioasă, pneumoenterita la porci, răia, răpuciuga și vîrsatul la oi.

Comerçul estern al Ungariei. În luna Maiu a. c. s'a importat în Ungaria 2.714.140 măji metrice și 209.334 bucăți, dintre cari 1.665.794 m. m. și 97.995 bucăți din Austria. În aceeași lună s'a exportat din Ungaria 5.378.635 m. m. și 774.844 bucăți din cari pe Austria se vin 3.272.214 m. m. și 565.293 bucăți. Din 1 Ianuarie până în 31 Maiu 1902 s'a importat 1.451.000 bucăți și 13.227.000 m. m. în valoare de 475.4 milioane coroane și s'a exportat 2.909.000 bucăți și 22.985.000 m. m. în valoare de 490.7 milioane coroane, așa că negoțul nostru a crescut în primele cinci luni cu 15.26 mil. cor. Mai nefavorabil se prezintă comerçul nostru de mărfuri cu Austria, de oare ce noi am importat de acolo mărfuri în valoare de 361.7 mil. cor. și am exportat în țările coroanei austriace numai de 342.2 milioane cor. astfel bilanțul mărfurilor noastre cu Austria pe cele cinci luni trecute se încheie cu un pasiv de 19.5 mil. cor.

Schimbarea obligațiunilor de regale, vincluate pe numele comunelor, bisericilor, etc. s'a început cu 1 Iulie la cassa statului din Budapest și la perceptorate. Cei interesați să se grăbească cu schimbarea, căci dela 1 Iulie încolo nu se mai plătesc interese după aceste obligațiuni.

La căile ferate e vorba să se înmulțească cele 14 zone încă cu 2-3 ridicându-se și taxele de călătorie.

Invățământul agricol la soldați. În urma stăruințelor dlui Vittorio Nazari s'a organizat, acum cățiva ani, în Italia, conferințe agricole prin casărmă. Această întocmire a luat o desvoltare redată. După documentele comunicate de ministerul de răboiu din Italia, a funcționat, în 1900/1901 în cele douăsprezece corpuri de armată din această țară. S'a făcut conferințe de 217 conferințari în diferitele orașe având garnizoane; numărul mijlociu al ascultătorilor a fost de multe ori însemnat, spre exemplu de 530 la Roma, de 420 la Napoli, de 339 la Milan, de 300 la Palermo, de 230 la Turin.

Pe lângă conferințe s'a mai făcut și excursiuni agricole organizate pentru soldați.

CRONICĂ.

Confiscarea cărticelei „Dar de Paști“. Sâmbătă, în 28 Iunie n. s-au prezentat procurorul de stat, judecătorul de instrucție, scriitori și polițiști la tipografia noastră, ca să contiște (să iee) toate exemplarele din „Darul de Paști“ trimis căitorilor nostri. Procurorului Csepkész din Cluj îl s-a mpărtit, că biografia lui Ioan Buteanu, pusă în fruntea cărticiei, ar fișa pe Români la ură contra Maghiarilor. Auzi vorbă! Si noi așa-i avem de dragi!

Ordinul de confiscare e următorul:

Nr. 2689 - 1902.

DECIS.

În cauza de urmărire contra lui Victor Lazăr, invinsuți cu delict de agitație, judele de instrucție dela tribunalul regesc din Sibiu, la propunerea procuraturii regești din Cluj, ordonă confiscarea tuturor exemplarelor din broșura „Dar de Paști“ pentru căitorii „Foii Poporului“, aflătoare în posesiunea societății pe acțiuni „Tipografia“, cum și cele aflătoare ori unde și la origine. Asemenea dispune și confiscarea aparatului pentru multiplicarea acestor scrieri.

Motive:

Procuratura reg. din Cluj a făcut arătare în contra tipăriturii amintite și a dispus secestrarea ei pentru conținutul ei punibil și după ce aceasta tipăritură a servit la comiterea de faptă punibilă, procuratura cu considerație la dispoziția §-lui 61 al codicelui penal și în sensul §-ilor 169, 567 și 98 ai procedurii penale — a trebuit să ordoneze secestrarea tipăriturii precum și a multiplicatorului ei.

Sibiu, 27 Iunie 1902.

Gödri Sándor,
jude de instrucție.

Urmarea e, că judecători, pretori, notari etc. vor porni o pe la casele oamenilor, ca să adune de pretutindenea cărticica. Așa ceva se numește confiscare. După confiscare urmează, de regulă, proces contra celui ce a scris o, adică contra redactorului „Foic“.

Incheierea anului școlar la seminarul „Andrei“. Încheierea anului școlar ce a făcut ieri la institutul „Andrei“, a decurs într-un mod de tot sărbătoresc. După sfânta liturgie elevii, corpul profesoral și un număr public s-au întrunit în sala festivă a seminarului. După sosirea I. P. S. S. dlui metropolit însoțit de archimandritul vicar Dr. I. Pușcariu, asesorii consistoriali Mateiu Voilean și Dr. Elie Cristea, corul seminarial sub conducerea profesorului de muzică I. Mateiu a cântat compoziția „Lăudați-l că e mare Dumnezeu“ apoi profesorul Dr. Petru Span a ținut un discurs de toată frumuseță. Dr. E. Roșca cetește clasificațiunile, apoi corul cântând piesa „Rămas bun codrului“ tinerul absolvent de teologie George Tulbure ține o vorbire mișcătoare, prin care își ia rămas bun dela institut. În urmă Excel. Sa prin o părintească vorbire se declară foară mulțumit cu prestațiunile tinerimei conduse atât de corect și cu atâtă îngrijire de corpul profesoral. Într-o aclamație la adresa Excelenței Sale publicule se departă.

Despărțimentul Brașov al Asociației pentru literatura română și cultura poporului român, și-a finit, după

cum anunță „Gaz. Trans.“, în 29 Iunie adunarea generală în comuna Bod. Afară de comitetul constător din domnii Andrei Bârseanu, prof., președinte, Nic. Bogdan, prof. secretar, Cornel Aisăr, casar și G. Vătăsan, prof. bibliotecar, au mai participat la ședință Ioan Popea, prof., Nic. Petra-Petrescu cu doamna, Lenger, avocat și dl profesor N. Sulică și încă mulți preoți. Înainte de adunare s-a ținut un parastas pentru fostii preșidenți reprezentați ai Asociației și ai despărțimentului. În ședință acestei adunări s-au votat statutele societății agricole.

Hirotonire. Joi în 26 c. Înalt Prea Sfîntia Sa Metropolitul Ioan Mețianu a hirotonit prebiter pe diaconul Ilie Moga, fost învățător la școală de fete elementară a reuniunii femeilor române din Sibiu.

Furt cu spargere. La postă din Topleț (Caraș-Severin) au spart hoții o fereastră și au intrat înăuntru. Nimeni nu i-a simțit, nici chiar postăriță, care durmia în odaia de lângă cancelarie. În cancelarie au spart lada de fer, au furat 30 coroane și marce postale în preț de 476 cor. Lada au dus-o eu ei.

O judecăță dreaptă. În Vogherea (Italia) a ucis o nevastă pe o femeie, care trăia în nelegiuire cu bărbatul ucigașei. Curtea cu jurați a declarat-o nevinovată.

Gălagii în Oradea mare. În Oradea-mare s-a făcut sâmbătă o demonstrație „patriotică“ în contra imnului împăratului, din cauza că juriul militar a degradat pe locuitorul de oficer Halász Lajos, publicist în Oradea, pentru că la „erbările de încheiere“ a anului școlar nu s-a scutat în picioare când a cântat imnul, nu și-a descoperit capul și a făcut semn cu mâna, că nu-i place să se cânte acest cântec. Demonstrații strigând „abzuge“ la adresa armatei s-au dus dinaintea locuinței comandantului general Albach. Aici căpitanul poliției i-a provocat să se imprăștie. S-au și imprăștiat de frică, să nu-i calce milicia. Într'aceea sosiră și pompierii cu pompele cu apă rece, din cari au împrejet străgnic pe gălagioși. Văzând că nu-i de glumă, ei o luară la sănătoasa.

Vărsări de apă. Zilele acestea făpanul Désy Zolán din Dej a făcut la fața locului constatăriile despre inundările din cercul Iliezii-mari. S-au găsit semănături nimioite de tot prin indoita revărsare a Someșului pe un teritor de 2640 jughe. — Miseria este grozavă. Oamenii sunt desperați și amenințați de toamete. — În cercul Beclleanului făpanul făcând deosemenea în persoană cercetarea a constatat, că au fost ruinate semănăturile de pe un teritor de 5000 jughe. Aici au inceput să bântuie și boalele lipicioase. Anghina difterică și scarlatina au secerat deja pe vreo căjușă. S-au stricat numeroase poduri dela drumuri. Într Dej și Becllean comunicația cu trăsurile e întreruptă. În comuna Omlăsalja Someșul a ruinat de tot drumul care s-a surpat în valuri împreună cu holda de grâu de lângă el și cu o parte din pădure. S-au ruinat 14 case și 6 mori. În Dej s'a dat o reprezentare teatrală în favorul celor nenorociți.

Betjă. Doi Țigani din Nepos (com. B-Năsăud) imbatându-se s-au luat la ceartă. Fiind betjă, unul l-a lovit pe celalalt în cap încât a rămas mort.

Din Rev. învețătorilor și învățătoarelor din România, a apărut nr. 12 cu un cuprins bogat, din care remarcăm următorii art.: Începutul carierei înv. de Dr. T. Dicescu, Nașterea Romei, de Dr. Giacomo Tauro, Herbert Spencer despre educație, de Victor Elena etc.

Pensionare. După cum aflăm, Majestatea Sa cea și reg. a ordonat, ca dl cavaler Ignatie de Iacobici, colonel la regimentul de infanterie „Frederic Wilhelm, Mare Duce de Baden“ Nr. 50 din Brașov, să fie trecut, la proprie cerere, în pensie, din care incident i-a acordat crucea militară pentru merite. Dl colonel s-a stabilit în Sibiu. Dl Iacobici e Român din Bănat.

O pildă bună. Si acum mai sunt între Români părinți, cari cred, că copiii lor numai așa se vor prospeti cu învățătură, dacă și vor da în școală străinului căt mai curând. Ori ce om cu judecăță știe, că copilul trebuie să învețe cel puțin în cei dintâi 5-6 ani numai în limba *mamei lui* și apoi poate începe cu limbă străină. O pildă bună și în privința aceasta ne-a dat dl Dr. Al. Mocioni, fruntaș între fruntașii nostru. Eată ce scrie „Drapelul“ din Lugoj: Dl Dr. Ales. de Mocioni a fost Luni vre-o căteva ore oaspele orașului nostru. A venit, ca să asiste la esam-nul nepotului său, Ionel Mocioni, cel mai mic fiu al mult regretatului Eugen de Mocioni. Micul Ionel a dat cu succes strălucit esam-nul de privatist de pe a patra clasă primară la școala noastră gr.-or. din Lugoj. Examinator a fost dl învăț. Constat. Liuba, iar esam-nul a fost presidat de dl protopop bisericii Dr. George Popovici.

Din statistică lui Aprilie. În Aprilie s-au născut în țările coroanei ungare 64.089 copii. Morți au fost 45.936. Cele mai multe nașteri au fost în ținutul dincoace de Tisa. Între comitatele Maramureșul în frunte. Căsătorii s-au încheiat 10.060, cele mai puține în comitatul Făgăraș.

Pasapoarte s-au emis 13.778, mai toate pentru America și România. Cele mai multe s-au emis în comitatele Sibiu (1333), Brașov (776), Maramureș (652), Ciuc (598), Treiscaune (566), Tîrnava-mare (538), Alba-inf (346), Făgăraș (344), Solnoc-Dobâca (196), Torontal (179), Tîrnava-mică (168), Timiș (111).

Posta. În puține țări e atâtă nășez cu postă, ceea dela sate, ca la noi. În toată săptămâna primim numeri, cari ne vin înăpoi, pentru că nu ar fi aflat pe adresat, altă-dată pentru că s-a rupt fața cu adresa. Alți abonați ni se plâng, că li se dă foaia la 3-4 zile după ce a soisit și și atunci ruptă și murdarită, așa că în curând va trebui să facem arătare contra cătorva primării la direcționea postelor. Altministeri se întâmplă în Germania. Acolo seosește săptămâna trecută o cartă postală din Asia, având numai adresa: Cătră societatea din restaurantul (cărcină) lui Marheinecke, Germania. Așadară fără să se spună comună, strada, ținutul, direcționea postelor aflat, unde e cărcină lui Marheinecke. Si în America cunoșc mai bine rândueala postei, căci de multe ori am primit scrisori, pe cari nu era altă adresa decât Red. „Foii Poporului“, Sibiu. Pentru ce nu poate fi și la noi așa?

Colonistii maghiari în Șermașul mare, de pe Câmpia ardelenă, se plâng că le merge prost. Guvernul, deși le-a zidit case căte cu două odăi și bucătărie, dar nu le-a făcut și edificii economice (cărăciuni!) și prin urmare — nu sunt mulțumiți.

Promovați. Ni se scrie din Cluj, că în 21 c. au fost promovați la gradul de doctor în științele juridice domnii: Andrei Pop de Băsești, Teodor Pop de la Arad și Ludovic de Czato care pe lângă doctoratul în politice a obținut și pe cel în drept.

Pentru incununarea mormântului lui Iancu. După cum suntem informați din George Novacovici cu ziua de 5 Iulie și își începe în temniță din Segeștin pedeapsa de 2 luni la care a fost condamnat în procesul ce i-a făcut pentru incoronarea mormântului lui Iancu.

Necrolog. Crunt cercăți de nemiloasa soarte aducem la cunoștință rușenilor, amicilor, și tuturor cunoșuților jâlnica stire, cum că preoteasa Mărișoara Flitter, născ. Chendi abea în a 4 lună a fericitei sale căsătorii, după grele suferințe de 3 luni împărtășită cu sfintele taine ale muribunzilor și-a dat blândul suflet în mâinile ziditorului. Joi în 13 Iunie st. v. la 4 ore a. m. în etate de abea 19 ani. Rămășițele pămîntești ale scumpei defuncte s-au așezat spre vecinica odihnă Vineri în 14 Iunie la 2 ore p. m. în cimitirul gr.-or. din Saroy, Moise Flitter, paroch, soț, Dionisie și Ana Chendi ca părinți, Eugenia măr. Almășan, Aurelia, Remus, Minerva și Olimpiu ca frați. În veci pomenirea ei!

Petreceri. Inteligența română din Ciceu-Cristur, cu concursul junimei academice din jur, va aranja în 27 Iulie st. nou 1902, în comuna Ciceu-Cristur (Csicsó Keresztur) sub scut sigur o petrecere de vară. Începutul la 7 ore p. m.

Un omor descoperit. În munțele Palatina din ținutul Hațegului au scos fearele niște osiminte omenești din pămînt. Gendarmeria a aflat de lucrul acesta și s-a dus la fața locului, unde au aflat și o căpățină adrobită. Cercetașile facute au avut succes, căci ciobanul Alexe Poldor a mărturisit, că în anul 1900 a omorit pe un țărănești român. Tovarășii săi au avut încă patru ciobani, cări toți au fost arestați. Se crede, că tălaharii acestia au mai omorit și alți oameni.

Emigrările. Cu toate ajutoarele, pe cările revarsă guvernul peste Săcui, acestia emigrescă în ruptul capului în România. Cât de mulți au trecut dincolo se vede și din faptul, că în Galați sunt la 4000 de Maghiari.

Nuntă săngheroasă. În Paște a fost de curând o nuntă, la care unul dintre frații de mire și-a bătut joc de mireasă. Cumnatul miresei i-a tras o palmă, cel pălmuit a scos cuțitul și a jungiat pe unul din oaspeți de moarte, dar și el a fost doborât la pămînt prin o lovitură de lopată.

Rachisul. Tima Devecerescu din S. Tămaș a fost un țărănești bogat. El a început însă să bee, apoi să-și chinuie nevasta, care l-a părăsit. Rămas singur, a căzut tot mai adinc în mocirla bebei, până și-a buet toată avereia și a rămas și orb. Cu cei din urmă bani s-a dus la Budapesta, ca să se opereze la ochi. Medicul i-a spus însă, că e zădarnică ori ce operație. Atunci despartat și-a tăiat gâtul cu un cuțit, murind în curând.

Pentru elevii săraci. Dl. Constantin Racoviță, senator și mare proprietar din Tecuci, a donat ministerului instrucțiuniei suma de 40 000 lei, ea din venitul lor să se procure haine și cărți elevelor și elevilor săraci din orașul Tecuci.

De-ale plugarilor. Ni se scrie din Visca: Cam de o lună de zile a tot pouat, de nău putut oamenii săpa cu curuzul, grăul altcum au crescut bine, pe dealuri e tare frumos. — Prune, mere, cireșe, nu să de loc; au inghețat în primăvară. — Timpul să a schimbat de vre-o 2 zile, e tare cald, și oamenii își sapă cucuruzul; în anul acesta pe aici e fără destul.

Fumatul în pat. Un sublocotenent de honvezi din Checicemet a venit seara târziu acasă dela cărcimă. În pat și-a mai aprins o țigareta. Cum era târziu, a adurnit și țigareta și-a scăpat în pat, care să a prins Până se observe vecinii focul, el a murit înădușit.

Dela conscripția din 1900. Sighisoara a avut 10.868 loc, între cari 5462 Germani, 2800 Români și 2267 Maghiari. — Mediasul 7665 loc., între cari 3833 Germani, 2309 Români și 1524 Maghiari. — Sebeșul-săsesc 7770 loc., și anume 4682 Români, 2253 Germani și 549 Maghiari, Orăștie 6934 loc. (3619 Români, 1321 Germani, 1884 Maghiari), Reginul săsesc 6552 loc. (2939 Germani 1009 Români 2593 Maghiari).

Daruri pentru biserică. Ni se scrie din Marpod: În ziua primă a sfintelor Paști, după finirea serviciului divin, în fața așa zicend a întregului popor din comună prin subscrисul său oficiat și sfintirea unui frumos ornat bisericesc (complet) în valoare de 113 cor. 70 bani, dăruit de o fiică a comunei noastre, ce de prezent se află cu domiciliul în orașul Buzău (România) anume, Paraschiva născ. Dotcoș.

La stâruința invățătorului Al. Bârsan, născ. în Corbi, comit. Făgăraș, să colectat prin fratele său Galacteon Bârsan de prezent în America, orașul Alliance, pentru ajutorarea sfintei noastre biserici sumă de 66 cor. și anume dela următorii buni creștini aflațori în orașul Alliance: Gal. Bârsan, din Corbi 25 centi; I. George, Viștea-infer., Roman Petreșcu, George Sandru, căte 10 cent.; V. Lungu 25 cent, G. Stanislav 10 cent, Al. Borzea 10 cent, V. Sandru 20 cent, O. Borzea 10 cent, Chir. Bleahu 15 cent, Pavel Godan 20 cent, P. Sandru 10 cent, N. Sofariu 10 cent, I. Polmoles, Sâmbăta-sup. 10 cent, nevastă sa Eugenia 10 cent, Dion. Comșa 10 cent, N. Iliviu 20 cent, Sofron Ilare, Sâmbăta-inf. 10 cent, Ferenc Györfi 25 cent, A. Costea 20 cent, G. Dragoș, din Dridiș 25 cent, I. Dragoș 25 cent, S. Opris 25 cent, Ioan Streza 25 cent, I. Pop, Agristiu 20 cent, I. Mitrea 20 cent, V. Viciu 20 cent, I. Panția, Pianul-de-sus 25 cent, P. Voigian 25 cent, I. Murărescu 10 cent, I. G. Murărescu 20 cent, A. Băra 20 cent, G. Panția, Pianul-de-sus 25 cent, P. Crăciun 10 cent, G. Șerban, Voila 10 cent, Comșa Nistor 20 cent, G. Popoviciu, Bertan 25 cent, N. Popoviciu 20 cent, I. Deac, Măridău 25 cent, Zachiu Buteanu, Merghindeal 25 cent, I. Măcău, din Bruiu 20 cent, I. Amu, Sulumberg 25 cent, T. Cidor, Gămariu 10 cent, Ioan Ulița, Paloș 15 cent, S. Huplea, Drăguș 10 cent, I. Fărcaș, Hosman 25 cent, Costică Ioan 10 cent, N. Șerban, Felidoara 25 cent, T. Pop, Agristiu 20 cent, D. Breazu, Luța 5 cent, S. Savu, Richendorf 10 cent, G. Bârsan, Corbi 10 cent, I. Boldea 10 cent, I. Schuster, Marpod 10 cent, A. Patrițiu, Pianul-sup. 20 cent, G. Pop, din Dejani 10 cent, I. Parasoa 15 cent, I. Boeriu, Telechi-Recea 20 cent, N. Petrișor, Vaida-Recea și Ana Petrișor 10 cent.

Din Canton Ohio, colectați dela următorii prin I. Petrișor din Corbi:

I. Petrișor, din Corbi 25 cent; Sofia Petrișor 25 cent, I. Costea 10 cent, Ioan Bârsan 10 cent, G. Silea 25 cent, N. Petrișor 10 cent, S. Borzea, Viștea-inf. 15 cent, I. Spiridon 25 cent, G. Isarie, Sâmbăta-sup. 50 cent, G. Isarie, Sâmbăta-inf. 25 cent, N. Bertea 25 cent, V. Șerban 25 cent, I. Florea 25 cent, V. Șuteu 25 cent, N. Șuteu 50 cent, I. Miclea, din Felidoara 25 cent; G. Măsgărean 25 cent, I. I. Șerban, Viștea-sup. 15 cent, V. Ghindea 15 cent, N. Ganea, Ucea-inf. 20 cent, N. Mărginean, Blăjuș 25 cent; Șerban Șuteu, Voila 10 centi; Ios. Bologa, din Marpod 1 dolar și I. Stanciu, din Viștea-inf. 20 cent.

Acestea fapte marimoase ale sus numiților dăruiitori dovedesc îndeajuns iubirea și dragostea ce o nutresc în inima și sufletul lor față de sfânta biserică și sfintele ei așezămintă.

Ca semn de recunoștință și multumită față de amintiții dăruiitori sfântă biserică prin organele sale, prin comitetul parochial, a binevoită a decide: a li se exprima multumită protocolară, prin ce li se eternizează numele în analele parochiei. Totodată să mai decida: ca donatorilor și pe calea publicității să li se exprime multumită, astfel și pe această cale în numele poporului viu a le exprima cea mai sinceră și profundă multumită pentru jertfa adusă pe altarul Domnului. Florian Bologa, paroch pres. com. paroch.

Procesul „Cărții de aur”. Afăram, că în procesul intentat dlui T. V. Păcăianu pentru „Cartea de aur”, apărarea a luat-o vrednicul nostru advocat, d-nul Coriolan Brediceanu, din Lugoj.

Ploaie de soareci. În jurul orașului Bougie din Algeria (Africa-de-nord) intrase deunăzile groaza între oameni, căci se pomenise că o ploaie de soareci. Mulți din acestia rămăseseră înfipti în părușii ascuțiti, căci îngădăesc pe acolo grădinutele. Mai târziu să fieflat cauza acestei ploi de soareci: un ciclon (vînt uriaș) fi adusese dintr-o depărtare mare.

Luccheni a înebunit. După o săptămână din Geneva, ucigașul împăratului noastră a înebunit în temniță. Deja de câteva zile observase un gardist, că nu e în toată firea, căci punea întrebări foarte șuchiate. Acum de curând a nebunit însă de-abinele. El începând să facă gălăgie în celulă și când intră gardistul la el, il apucă de gât, îl zgăriă față cu unghiile. La strigătele de ajutor ale bietului gardist alergă căci căiva tovarăși, cări îl scăpară din ghiarăle nebunului. Pe Luccheni l-au îmbrăcat în cămașă de forță și l-au virit în altă gaură.

† Zacharia Antinescu, fost profesor, medaliat cu „Bene-Merenti”, membru al societății geografice române, al Ateneului român, al Academiei regale „Stella d'Italia” etc., în etate de 76 ani, a început din viață la 10 Iunie v. 1902. Soția, fiicele, fi și rudele au durerea a face cunoscută această perdere. Serviciul divin să a oficiat în biserică St. George-vechiu Marți 11 Iunie v. o. ora 3 p. m. ear înmormântarea să a facut în cimitirul Vișoara din Ploiești.

Răposatul a fost un vrednic român, care să a interesat mult și de soartea noastră, a românilor de sub oblăduirea ungurească.

Grindină mare. Din Bechicherecul-mare se scrie, că Luni, în septembrie trecută, a căzut o grindină mare, care a nimicit de tot recolta în mai multe părți ale comitatului Torontal.

Concurs.

Senatul școlastic din Șomcuta-mare în sedință sa din 22 Iunie a. c. a hotărât escrierea de concurs pentru un cantor-docente lângă școala conf. gr.-cat. de aici cu termin până în 1 August a. c.

Emolumentele sunt următoarele:

1. Salar anual de 600 coroane plătind în rate lunare anticipative din cassa bisericii.
2. Pentru quartir 100 coroane.
3. Lemne de foc.
4. Ca cantor 5 jugere pămînt arător și stoalele îndatinate.

Doritorii de a dobândi aceasta stațiune vor avea să-și suștearnă recursurile lor proptite cu documentele prescrise la senatul școlastic din Șomcuta-mare până în 1 August.

Se recere, ca respectivii să fie calificați după lege, se aibă ton și cunoștință de tipic, cunoșcătorii de note vor fi preferați.

Ar fi de dorit că acei, cari reflectează la postul sus amintit, în vre-o Dumineacă sau sărbătoare să se prezinteze la sf. biserică.

Șomcuta-mare, în 23 Iunie 1902.
58 1—1 Senatul școlastic.

Franzbranntwein-ul

2 48—52

BRÁZAY

cel mai răspândit
și mai neșeptionabil mijloc de cură în casă.
Se espesează de la fabrica lui

Coleman Brázay,
Budapest, IV., Muzenni-körút nr. 23.

Franzbranntwein-ul e un mijloc de
neprețuit pentru indivizi de constitucie
slabă precum și pentru cei înaintați în
etate, ajutându-le iute la întărirea corpului.

Feriti-vă de imitaționi.
Fiti cu atenție la marca de apărare.

Se capătă în orice apotecă și în obiectele prăvălii.

ANUNT. 57 2—8

„Cassa de păstrare în Mercurea“, societate pe acții, aduce la cunoștință, că dela 1 Iulie a. c. statorește etalonul pentru depunerile spre fructificare cu anunț $5\frac{1}{2}\%$, fără anunț 5% .

Se observă, că deponenții vechi au favorul a li-se fructifica depunerile cu 6% până la 1 Iulie 1903. — Mercurea, la 23 Iunie 1902. **Direcțiunea.**

De vînzare

sunt în Sibiu
mai multe buti ou vin bun,

în cantități mai mari și mici, pe lângă prețurile cele mai moderate.

Doritorii să se adreseze la administrațiunea „Tribunei“.

Atelier de lăcătușerie în Sibiu.

Subsemnatul aduc la cunoștință onoratului P. T. public, cum că după o praxă de mai mulți ani în cele mai renumite ateliere din monarhie și străinătate, ca al lui Valerian Gillar, lăcătușul de artă și construcție al curții ces. și reg. din Viena etc. etc., mi-am deschis un

atelier de lăcătușerie de artă și construcție

în Sibiu, Rosenanger nr. 9 (Târgul brânzei)

unde efectuesc tot felul de lucrări aparținătoare acestei brașe, precum:

**Porți de fer, balcoane, terase,
galerii, grilajuri de scări și morminte, marchise,
antreuri, luminătoare,
case pentru flori (florări) etc. etc.**

în ori-ce stil și după cele mai noi modele. — Afară de aceea am totdeauna în depositul meu cele mai practice și mai bune

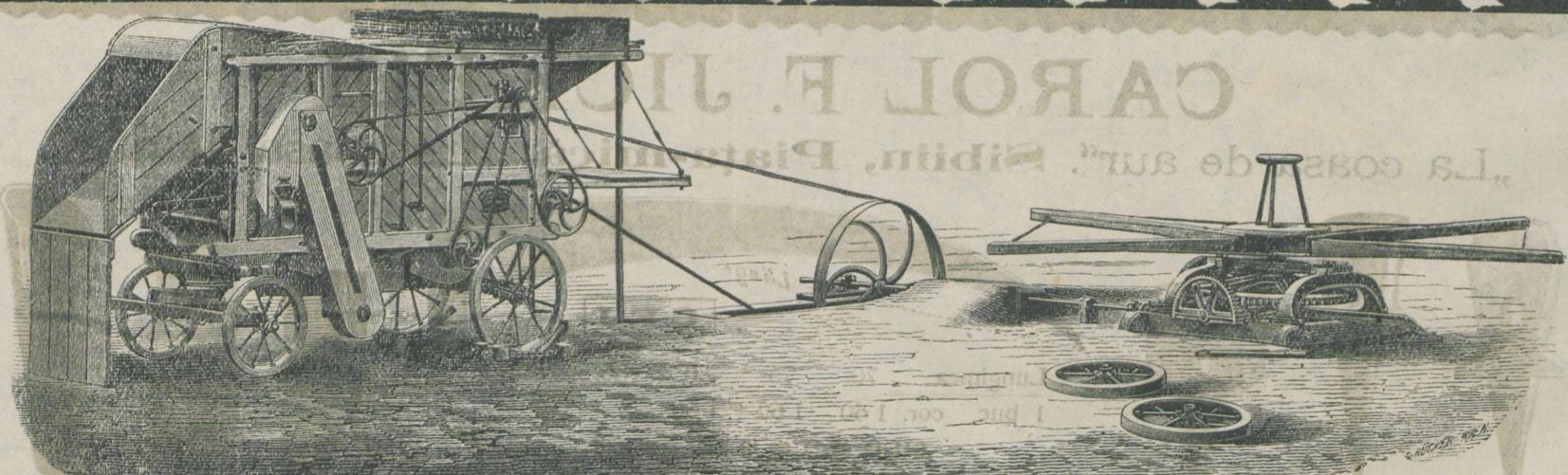
sobe de bucătărie

cât se poate de solid lucrate și cu prețurile cele mai moderate.

Sperând că P. T. public mă va onora cu numeroase comande, fiind singurul măiestru lăcătuș român aici în Sibiu, semnez

Cu deosebită stima

Eremie Purece,
măiestru lăcătuș.

Masini agricole cu garanție pentru construcția escelentă și mânăușoară lăseră fabrica de mașini agricole A. Török în Sibiu.

Deposit constant: de mașini de împlătit, de mână, de cai și de aburi, cu roate de transportat, ciururi de curățit în trei mărimi, greble de fén de cea mai bună construcție dela 90 cor. în sus, mașini de semănăt, sfîrmitor de cencuz, teascuri de poame, struguri și oleu, trieu, mașini de tăiat nutreț, pluguri etc. etc. Ca o specialitate a firmei să recomandă morile ei, cu 1, 2 sau 3 măcinătoare, minate cu apă, aburi sau motori.

Prețuri moderate și condiții avantajoase de plătit.

Representanță generală pentru Transilvania a fabricii de motori

„Langen & Wolf“ în Viena.

Renumiți motori de benzin Original „Otto“ dela Langen și Wolf sunt cei mai ieftini și mai practici, pentru economi și industriași. Nu e lipsă de mașinist și de focar, ori-ce pericol de foc e eschis, astfel că cu o locomobilă-motor de aceasta să poate împlăti în mijlocul paelor și pe vreme cu vînt.

Motorul se poate pune ori-și-când în mișcare, spesele sunt neînsemnate, numai 5—6 bani pe oră și pentru o putere de cal.

Motorii Original „Otto“ sunt răspândiți în număr de peste 65.000.

Cu prospekte și preliminare de spese stau eu plăcere la dispoziție.

Locomobile de benzina și motori se pot vedea în acțiune la ori-ce timp în fabrica mea în Sibiu.

